

Бүрэт-Монголо ҮНЭН

ВКП(б)-ийн ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ,
БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-ий ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 215 (6144)

ОКТАБРИЙН

25

СРЕДА
1950 он

Сэл 20 нүгэр.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

В. М. Молотов Прагаһаа мордобо (1-дэхи нюур).
В. М. Молотов Москва бусажа ербэ (1-дэхи нюур).
СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1950 оной гүрэнэй түсэбье III кварталда дүүргэлгын дүнгүүд тухай (1-2-дохи нюуруудта).
Советскэ Союз дотор (1-дэхи нюур).
Нютагай Соведүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлд-хэл (3-дахн нюур).

Д. Улымжиев.—Гүнзэгы патриотическэ зохёол (3-дахн нюур).
Баруун Германие ремилитаризацилга тухай гурбан гүрэнүүдэй нью-Йоркскэ шиндхэбэринүүд тушаа найман гүрэнүүдэй гададын хэрэгүүдэй Министрүүдэй мэдүүл-гэ тухай хилин саана бэшэ (4-дэхи нюур).
В. Мамилев.—Урһа хааха ба хадагалха тухай (4-дэхи нюур).
Кореядэхи событинууд (4-дэхи нюур).

Большевистскэ принципиальна байхаар кадрнуудые хүмүүжүүлхэ

Ленин—Сталиной парти болбол манай кадрнуудые большевистскэ принципиальна байхаар ходоодо хүмүүжүүлдэг.

Большевистскэ принципиальна байлга хадаа партиин принципүүд, тэрэнэй идеологиһоо ба политикаһаа заашье хазгайралгыг тэсхэгүй гэхэн удхатай. Принципиальна хүн болбол өөрынгөө ижэл-ябуулгада большевистскэ партиин политикые саг үргэлжэ үлэбэри болгодог, манай арадай ба советскэ гүрэнэй аша туйһе түрүүшын ээлжэндэ табидаг.

«Принципиальна политика хадаа тасал зүб политика мүн», — гэж Владимир Ильич Ленин хурга-мг хэн. Нүхэр Сталин болбол ленинскэ заабарин удхашанары дэлгэн харуулан, нигэжэ хэ-лэ хэн: «Энэ формула хадаа тэ-рэнэй ашаар «дабагдашагүй» шэнэ позициянуудые Ленинэй довтолон бадаг, тингэжэ революционнэ марксизмын талада пролетариадай эрхм түлөөлэгшэды дайшалан бадаг тингэ формула мүн».

Ленин Сталин хоёрой бүхы ижэл-ябуулгань большевистскэ принципиальностин гайхамшагта элсэе мүн.

Большевистскэ партиин принци-пальна, гансал зүб политика ха-даа партине тойруулан хүдэлмэ-рин ангине ба ажалла тараша-ны нигтаар жагсаагаад, манай орон дотор Агуухэ Октябрыа социалистическэ революциин ила-д илалты хангаһан байха юм. Эрэл политикын ашаар манай орд болбол орон дотороо социа-листическэ общество байгуулга-даһан, Эсэгэ ороноо хамгаал-сан Агуухэ дайнда бүхэдэлхэйн-үүхтэ идэлтэ туйлаһан байна. Большевистскэ партиин политика болбол советскэ гүрэнэй хүгжэл-тин үндэһэ нуури мүн.

Манай орон амжалтаһаа амжал-а туйлаһа, яахдаа гэхэдэ, ма-най кадрнууд большевистскэ пар-тия хүмүүжүүлэгдэнхэй, тэдэнэ-й ага хэжые хэрэгүүдтэ нютагай хүсмын интересүүды бэшэ, ха-нин арадай, гүрэнэй интересүүды амагай түрүүндэ сахижа ябадаг бэшэ. Манай парти болбол прин-ципиальнабэшэ, тогтуургүй яба-даг багаханшэ үзэгдэлүүды өр-д буруушаана.

Гүрэнэй интересүүды хохидуул-а, эмхи зургаанайнгаа гү, али нютагайнаа аша туйһе түрүүшын ээлжэндэ табижа гэжэ оролдодог үлэбэрилэгшэдэй ябадалнууд эсхэгүй гэхэ. Тинхэдэ нимэ хү-дэлмэрилэгшэдэй хаа яа үзэгдэл-үүдэ гэмшлэтэй байна. Иволгын аймаг Сталиной нэрэмжэтэ кол-хозой түрүүлэгшэ Аюшеев болбол арга тушаалгын талаар тон бу-уу, гүрэндэ харша үзэлтэй бай-а. Тэрэ болбол гүрэндэ тарья-шаалгы ага болохоор гэдэргэнэ-й ашаар байха юм. Тээд, энээнине элсэжэ байһан колхозой партор-низациин секретарь нүхэр Того-мез ямаршье хэмжээ абаагүй, колхозой түрүүлэгшэтэй хайн ха-мсаагаа муудуулахагүй гэжэ оролдоһон байна. Тогочиев болбол большевик хүндэ харша, принци-пальнабэшэ ябадал гаргаа, гүрэн-эй интересүүды сахаагүй байна. Большевистскэ принципиаль-ность болбол алдуу ба дутууну-удыс далалха, хүдэлмэрилдөө бүлэ-ёноной ябадал гаргалтай эбсэ-дэггүй гэхэ. «Манайда бүлын кружок бэшэ, тус тус ханинарай артель бэшэ, харин хүдэлмэрил-шэн ангийн политическэ парти мүн», — гэжэ нүхэр Сталин хургана.

В. М. МОЛОВОТ ПРАГАҺАА МОРДОБО

ПРАГА, октябрийн 23. (ТАСС).
СР Союзай Министрүүдэй Сове-тэ Түрүүлэгшын Орлогшо В. М. Молотов Прагаһаа мордобо.
Пражскэ аэродром дээрэ Чехос-ловакскэ республикын Националь-н Суглаанай түрүүлэгшэ д-р Каржих Ион, премьер-министр Коттоцкий, Чехословакиин ком-мунист ЦК-гэй генерална секре-тарь Сланский, премьер-министр-ин Юршир Фирлингэр ба Шевчик, Министрүүд Носек, Копржиав, Бенеш, Крайчир, Дюрши, Климент, Нейман, Эрбан, Плойгар, Министрин канцелярийн началь-н Червечек ба Чехословакиин партиин организацинуудай хүтэл-мэлхы хүдэлмэрилэгшэд В. М. Молотовые үлсэбэ.
СССР-һээ Чехословакиа бай-а босол М. А. Силин, Болгарин-н республикын гадаадын хэ-рэгүүдэй министр М. Нейчев, Вен-герскэ арадай республикын гада-адын хэрэгүүдэй министр Д. Кал-лай, Румынскэ арадай республи-кын гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Паукер, Германскэ демократи-ческэ республикын гадаадын хэ-рэгүүдэй министр Г. Дертингер, Албаниһаа Москвада байгаа Онсо посланник ба Бүрин эрхэтэ ми-нистр В. Натанали, Польскэ рес-публикын гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо С. Скушев-ский, Чехословакиа байхаар то-милогдоһон арадай демократин-оронуудай посольство ба мисси-нүүдэй толгойлогшоноор, мүн зүб-лөөндэ хабаадагшад В. М. Моло-товыс үлсэлсэбэ.
Чехословакиа ба советскэ ту-гуудаар шэмэглэгдэнхэй аэродром дээрэ хүндэтэ харуул жагсаага-дан ба Советскэ Союзай болон Чехословакиа республикын гүрэн-эй гимнууд наадагдан байна.

В. М. МОЛОВОТ МОСКВА БУСАЖА ЕРБЭ

СССР-эй Министрүүдэй Сове-тэ Түрүүлэгшын Орлогшо В. М. Молотов октябрийн 23-да Прагаһаа Москва бусажа ербэ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1950 оной гүрэнэй түсэбье III кварталда дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй Министрүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

1950 оной III кварталда промышленностин, худөө ажахын ба транспортн хүгжэлтэ, эд товарай эрьсые дэлгэрүүлгэ ба арад зо-ной материальна болон культурна хэмжээнэй дээшлэлгэ нимэ тээ мэдээнүүдээр харуулагдана гэхэл:

ПРОМЫШЛЕННОСТЫДА ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫН ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭЛГЭ

1950 оной III кварталда промышленностин валова продукци үйлэдбэрилгын түсэб министрствонүүдээр нимээр дүүргэгдэнэ байна гэхэл:

1950 оной III квар- талда квартална түсэб дүүргэ- гын процент	
101	Металлургическа промышленностин Министерство
102	Нүүрхнэй промышленностин Министерство
104	Нефтяной промышленностин Министерство
99	Электростанцинуудай Министерство
105	Химическэ промышленностин Министерство
105	Электропромышленностин Министерство
102	Хэлхэе холбоной хэрэгсэлүүдэй промышленностин Министерство
103	Хүндэ машина бүтээлгын Министерство
103	Автомобильна ба тракторна промышленностин Министерство
103	Станок бүтээлгын Министерство
99	Машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерство
101	Барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерство
102	Транспортна машина бүтээлгын Министерство
101	Худөө ажахын машина бүтээлгын Министерство
106	СССР-эй барилгын материалуудай промышленностин Министерство
95	СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностин Министерство
105	СССР-эй хүнгэн промышленностин Министерство
119	СССР-эй хлопководствын Министерство
93	СССР-эй заганаһай промышленностин Министерство
101	СССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министерство
105	СССР-эй элсэ хоолой промышленностин Министерство
107	Союзна республикануудай нютагай промышленностин министрствонүүд ба нютагай түлшын промыш-ленностин министрствонүүд
104	Зам харилсаанай Министерствын промышленна предпринятинууд
102	СССР-эй элүүрне сахижа Министерствын промышленна предпринятинууд
111	СССР-эй кинематографин Министерствын промышленна предпринятинууд
101	Олзоборилгын коопераци

(Үргэлжэлэһын 2-дохи нюурта).

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

АГИТАТОР ГЭРНҮҮДЭЭР ЯБАНА

ПЕЧОРА (Коми АССР). Цент-ральна заһабарилгын мастерской хүдэлмэрилшэн А. Галкинагай бай-рада хүршэ хүнүүдын үлсэлэн сугларба.

Агитатор нүхэр Мацигора хун-гуулин хуули тухай, нүүлэй жэл-нүүдтэ манай орондо болоһон эхэ хубилалтанууд тухай суглараг-шадта хэлэжэ үгэбэ.

НЮТАГ БҮРИЙН ХОНИНУУД

◆ «Кайя» гэжэ Рижскэ консер-внэ фабрика—Латвийн түрүү пред-приятинуудай нэгэн юм. Эб най-рамдалай вахтын үдэрнүүдтэ тус коллективийхид жэлэйнгэ түсэб болзоһоон урил дүүргэ. Мүнөө энэ фабрика түсэбөө гадуур үдэр бүри вагон консервэ үгэжэ байна.

◆ Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Львовскэ обществын отделени коммунизмын агуухэ барилганууд тухай лекцинуудые областингоо гороудта ба тосхо-нуудта эмхидхэ.

◆ Ленинградскэ областин кол-хозуудта араад лектори байгуу-лагдаа, 2 мянган лекторнүүд тос-хонуудай ажалшадта ходоодо лек-ции уншадга байха юм.

◆ Сумскэ областин худөө ажа-хын 872 жэжээн артельнүүд 339 колхозууд боложо нэгдэбэ. Энэ хэмжээ-ябуулга хадаа орооһото культурануудай ургасые гектарпаа 8—9 центнерээр ба ажалта үдэрй түлөөһе нэгэ хахад — хоёр дахин дээшлүүлхэ арга олгоо.

(ТАСС).

В. В. Куйбышевэй нэрэмжэтэ Московскэ трансформаторна заводой кол-лектив Волжскэ шэнэ гидроэлектростанцинуудта уникальна трансформатор-нуудые баалдхалтэ тус заводто далагдаа гэхэн мэдээе угаахэ дэб-жэлгэһэйгээр угтаа. Зураг дээрэ: (зүүн-гарһаа) проекнтэ бюротой хүтэлбэ-рилэгшэ А. В. Сапожников, техникческэ таһагай начальник Сталинскэ шангай лауреат А. М. Чергин ба конструктор В. И. Струков гэгшэд Куйбышевскэ ГЭС-тэ трансформатор хээе конструкции зүбшэн хэлсэжэ байна.

(ТАСС-эй фотохронико).

Сталинскэ барилганууд тухай пропаганда

КИЕВ. Украинн тосхонуудай ба гороудуудай ажалшад сталин-скэ шэнэ барилгануудые хээе-р хонирхоно. Дунда Азидахы, Волга ба Днепр дээрэ ехэ барилганууд тухай лекцинуудые уншахые гуйһан хэлэн олон захиднууд, заводууд, фабриканууд, колхозууд, МТС-үүд

эмхи зургаанууд болон бу-ралсалай газарнуудһаа орожо байна. Киевтэхи «Большевик», «Точэлектрприбор» ба ондоошье предпринятинууд дээгүүр «Комму-низмын агуухэ барилганууд» тухай лекцинууд болоо.

(ТАСС).

ХУБГУУЛИЙН ХУУЛИЕ ШУДАЛХА КРУЖОГУУД

КОСАЯ ГОРА (Тульскэ об-ласть). 4-дэхи, 7-дохи, 9-дэхи шахтануудай партийна организа-цинуудта хунгуулин хуули шу-далха кружогуудые эмхидхэ. Кружогуудта 3—5 занятинууд болоо.

НЮТАГ БҮРИЙН ХОНИНУУД

◆ Тбилискэ консерваторийн дэргэдэхи арадай хүгжэмэй твор-чествын кабинетэй экспедици Дээ-дэ Сванети ба Мегрелээр ябажа, арадай 60 дуунуудые бэшэбэ. Тэдэ дуунуудай олонхын эб найрамда-лай түлөө советскэ арадай тэмсэл-дэ зориулагданхай байна.

◆ Москвагай ба Московскэ об-ластин текстильнэ промышленнос-тин предпринятинуудта шэнэ урга-сын хлопок абтажа эхилэ.

◆ «Красный двигатель» гэжэ Самаркандскэ заводой бүхы хү-дэлмэрилшэд хуража байна. 83 хүн залуу хүдэлмэрилшэдэй үдэшын хургуулида ябана. Арбаад хүдэл-мэрилшэдэ вузнуудта хуралаг. Предпринтия дээрнэ техникческэ олон кружогууд байгуулагдаа, мүн стахановскэ хургуулинууд худэл-мэрилшэ.

◆ Арменин тосхонуудта уран-найханай самодеятельностин рес-публиканскэ олимпиадын нэгдэхэ тур эхилбэ. Тэрэндэ дуунай, пляс-кин, хороовой, танцын ба драмати-ческэ 1100 кружогууд хабаадал-сана.

(ТАСС).

СССР-эй арадай ажахыг хүгжөөх 1950 оной гүрэнэй түсэбтэй III кварталда дүргэлгын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Сөвөдэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управленин мэдээсэл

(Түсэжэ)

ПРОМЫШЛЕННА ПРОДУКЦИЙ ҮЙЛДЭБЭРИЛГЫН УРГАЛТА

1950 оной III кварталда промышленная продукция шухала шухала зүйлүүдтэй үйлдэбэрилгэ 1949 оной III кварталтай сасуулбал ийтэжэ хубиллан байна гэбэл:

1950 оной III кварталда	1949 оной III кварталтай сасуулбал	Счётно машинанууд	100
Шэрэм	118	Тракторнууд	139
Буудал	117	Таряанай комбайнууд	149
Прокат	114	Тракторна плугууд	150
Түмэрземай ремсүүд	118	Тракторна сепякнүүд	179
Түмэр трубанууд	114	Тракторна культиваторнууд	174
Эд	106	Каустическа сода	114
Цинк	121	Кальцинированнэ сода	116
Туулган	120	Минеральна үтэгжүүлгэнүүд	126
Нүүрхэн	111	Будагууд	135
Нефть	112	Синтетическэ каучук	116
Бензин	120	Автопокрышканыуд	128
Керосин	110	Хэрэгсэлэй модо зөөлгэ	106
Дизельнэ түлш	141	Саархан	121
Байгаалин газ	112	Цемент	124
Электрэнерги	115	Сонхын шэл	107
Магистральна электро-воууд	142	Шифер	117
Магистральна ашаанай вагонууд	111	Зөөлэн хушалта	115
Ашаанай автомобильнууд	130	Хирпинсэ	124
Хүнгэн автомобильнууд	144	Стандартна гэрнүүд	117
Автобусууд	138	Велосипедууд	133
Шарикоподшипнигууд	137	Радиоприёмнигууд	127
Металлургическа түхээрлэг	122	Патефонууд	105
Экскаваторнууд	162	Оёолой машинанууд	126
Паровой турбинанууд	110	Часы	133
Автокранууд ба автопогрузчигууд	116	Фотоаппаратууд	193
Электромоторнууд 100 квт хүртээр	114	Хлопок-волокно	156
Электромоторнууд 100 квт дээш	114	Хлопчатобумажна бүд	103
Станок бүтээлгын Министр-ствын металл отолдог станогууд	114	Ушлан бүд	132
Ээрэлгын машинанууд	117	Ноохон бүд	110
		Торгон бүд	121
		Архан гутал	125
		Резиновэ гутал	114
		Оймхоной зүйлнүүд	127
		Мяха	153
		Клобасна зүйлнүүд	136
		Малай тоһон	105
		Ургамалай тоһон	140
		Сахар	137
		Кондитерска зүйлнүүд	130
		Консервэнүүд	131
		Сай	125
		Мылэ	139
		Папиросууд	117
		Виноградна архи	187
		Шампанска	148
		Пивэ	137

1950 оной 9 нара соо СССР-эй бүхы промышленностин валова продукция нёдондо жэлэй тэрэ үетэй сасуулбал 22 процентээр, тийхэдэ 1950 оной III кварталда 1949 оной III кварталтай сасуулбал—24 процентээр ургаа.

Түрүү технологическа процессүүдтэй ба болбосоруулгын үлэмжэ хайн методуудтэй нэбэрүүлгэ, тэрээлэн, материалал гээлттэй ба стхольнэ доошлуулга хадаа 1950 оной III кварталда промышленностин олон халбаринуудта нэгэ продукция үйлдэбэрилгэдэ түүхэй эд, материал, түлш ба электрэнерги гаргалгалттэй саашадан доошлуулга ябадал хангаба.

Промышленна продукция өөрнө үнэ доошлуулга талаар III кварталда тогтоогдоһон даалгавар үлүүлэн дүүргэгдээ. 1950 оной III кварталда промышленная продукция өөрнө үнэ, сасуулгалтамал сэнгээр, 7 процентээр доошоо ороһон байна.

III. ХҮДӨӨ АЖАХЫ

Колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд ороо-hoto ба техникческэ культурануудай хурялгыг дүүргэжэ байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Сөвөдэй дэргэдэхи ургаскэ тодорхой-хо гүрэнэй Главна инспекцин мэдээнүүдэй ёһоор, 1950 ондо ороо-hoto культурануудай валова ургаса, Хойто Кавказай хэлэн райо-нуудта ба ороной бусад варим районундаа орооһо культурануудай ургаха зохидбэшэ байгалийн условиинуудай байһаншье наа, нёдондо жэлэй хэмжээтэйгээр абтаһан байна.

Энэ жэлдэ хлопотой валова ургаса нёдондо жэлэй ургасаһаа хо-лоо ехэ байна. Сахарна сёвкын ургаса нёдондо жэлэйхнээ ехээр абтаа. Тэрээлэн бусад техникческэ культурануудай ба хартаахын хайн ба хангалтатай ургаса абтаа.

Энэ жэлдэ намарай культурануудай тарилгы үлэмжэ эртэ бол-зорнуудта үнэргэгдөө. Октябрийн 15-ай байдлаар 1949 оной энэ үдэрэйхдэ орхолоо 2,3 миллион гектар ехээр намарай культуранууд таригданан байна.

Намарай пар хахалалгын хүдэлмэринүүд 1949 онойхиноо ехэ хэмжээтэйгээр ба үлэмжэ эртэ болзорнуудта үнэргэгдэжэ байна. Колхозуудта ба совхозуудта октябрийн 15-ай байдлаар 1949 оной тэрэ үдэрэйхдэ орхолоо 7 миллион гектар намарай пар ехээр хаха-лагдаа.

Хүдөө ажыхын материално-техникческэ база ургажэ ба бэхжэ-жэ байна. 1950 оной 9 нара соо хүдөө ажыхы 15 хүсэндэ оруулхадэ, 130 мянган тракторнуудыг, 33 мянган комбайнуудыг, тэднээ 16 мянган самохолдо, 66 мянган ашаанай машинануудыг, нэгэ миллион гурбан зуун мянган прицепной эмсэгүүдтэй ба хүдөө ажа-хын бусад машинануудыг абтаһан байна.

1950 ондо колхозуудта хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдэй меха-низацин хэмжээн нилээд ехээр дээшлээ. 1950 оной үнгэрхэн үедэ ма-шинно-тракторна станцинууд хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдтэй 1949 оной тэрэ үедэ орхолоо 18 процент ехээр хэһэн байна. Колхо-зуудта орооһо культурануудыг комбайнаар хурялга 1949 оной-хиноо 23 процент ехээр хэгдээ.

Колхозно ба совхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалыг хүгжөө-х гурбан жэлэй түсөөбөр Партийн ба Правительствын тогтооһон даалгаварын гүйсэлхэн, колхозууд ба совхозууд малай тоо толгойе саашадан олошуруулха ябадал туйлаа.

1949 оной октябрийн 1-һээ 1950 оной октябрийн 1 хүртээр колхо-зуудта нийтын малай тоо толгой ниймээр ехэ болоо гэбэл: үхэрэй—11 процентээр, тэрэ тоодо үнээдэй—19 процентээр, гахайн тоо толгой—41 процентээр, хони ба ямаадай—15 процентээр ба мориной—17 процентээр. Колхозуудта шубуунай тоо 63 процентээр ехэ болоо.

СССР-эй совхозуудай Министрствын совхозуудта адуу малай тоо толгой 1949 оной октябрийн 1-һээ 1950 оной октябрийн 1 хүр-тээр нигэжэ ургаа: үхэрэй—15 процентээр, тэрэ тоодо үнээдэй—17 процентээр, гахайн тоо толгой—39 процентээр, хони ба ямаа-дай—13 процентээр ба мориной—20 процентээр.

IV. ТҮМЭРЗАМАЙ, ГОЛ МҮРЭНЭЙ БА ДАЛАЙН ТРАНСПОРТЫН АШААНАЙ ЭРБЕСЫН УРГАЛТА

1950 оной III кварталда түмэр замай транспорт дээрэ сүүдхэ соо дунда жэшээгээр ашаа тээлгын нийтэ түсэб 102 процент дүүр-гэгдээ.

1950 оной III кварталда 1949 оной III кварталтай сасуулбал түмэр замууд дээрэ сүүдхэдэ дунда жэшээгээр бүхы ашаануудыг тээлгэ 13 процентээр ургаа.

Гол мүрэнэй транспортын ашаанай эрбесээр 1950 оной III квар-талтай түсэб 103 процент дүүргэгдээ. Гол мүрэнэй транспортын ашаанай эрбес 1950 оной III кварталда 1949 оной III кварталтай сасуулбал 20 процентээр ехэ болоо.

Далайн транспортын ашаанай эрбесээр түсэб 97 процент дүүр-гэгдээ. Далайн транспортын ашаанай эрбес 1950 оной III кварта-ла 1949 оной III кварталтай сасуулбал 7 процентээр ехэ болоо.

V. АРАДАЙ АЖАХЫДА КАПИТАЛЬНА ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ УРГАЛТА

1950 ондо СССР-эй арадай ажахыда хэгдэһэн капитална вло-женинүүд 1949 онтой сасуулбал нилээд ехээр ургаа. 1950 оной 9 нара соо капитална бүхы хүдэлмэринүүдэй хэмжээн 1949 оной 9 нарынхдаа орхолоо 125 процент болоо, тэрэ тоодо металлургическа промышленностыда 114 процент, нүүрхэнэй промышленностыда 108 процент, нефтяной промышленностыда 130 процент, электростанци-нуудта 134 процент, машина бүтээлгэдэ 111 процент, барилгын ма-териалуудай промышленностыда 116 процент, хүнгэн ба эдээ хоо-лой промышленностыда 113 процент, машино-тракторна станци-нуудта ба совхозуудта 168 процент, транспорт дээрэ 125 процент, гэр байрын барилгада 120 процент болоо.

1950 ондо түрүү техникээр хангагдаһан барилгын индустри улам саашаа хүгжээн байна. 1950 оной 9 нара соо барилгын мон-тажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээ 1949 оной 9 нарынхтай сасуулбал хүндэ индустрийн предпритиуудыг барилгын Министрстводэ 119 процент, машина бүтээлгын предпритиуудыг барилгын Министр-стводэ—111 процент ба нүүрхэнэй промышленностин Министр-ствын подрядна организацинуудта—114 процент, нефтяной про-мышленностин Министрствын—121 процент, электростанцинууд-дай Министрствын—139 процент болоһон байна.

VI. ЭД ТОВАРАЙ ЭРБЕСЫГ ДЭЛГЭРҮҮЛГЭ

1950 оной III кварталда советскэ худалдаа наймаанай саашанхи дэлгэрэлтэ болоһон байна. 1950 оной III кварталда гүрэнэй ба коо-перативна худалдаа наймаанай эд товарна рознично эрбес 1949 оной III кварталтай сасуулбал, сасуулгалтамал сэнгээр, 33 процен-тээр ехэ болоо.

1950 оной III кварталда эдээ хоолой товарнуудыг худалдалга 1949 оной III кварталтай сасуулбал 30 процентээр ехэ болоо, тус-хайлбал, мяханай продуктуудыг худалдалга 33 процентээр, малай тоһо—52 процентээр, ургамалай тоһо—12 процентээр, загана—17 процентээр, сахар—32 процентээр, кондитерска зүйлнүүд—40 процентээр ехэ болоо.

Промышленна товарнуудыг худалдалга эдээ хоолой товарнууд-ыг худалдалгаһаа үшөө ехээр ургалан байна. 1950 оной III квар-талда 1949 оной III кварталтай сасуулбал промышленна товарнууд 37 процент ехээр худалдалгаа. Тийхэтэй хамта, хлопчатобумажна бүд худалдалга 33 процентээр, ноохон бүд—36 процентээр, торгон бүд—39 процентээр, оёолой зүйлнүүд—41 процент, трикотажна зүйлнүүд—33 процентээр, оймһон—48 процентээр, архан гутал—50 процентээр, өвхөн мылэ—52 процентээр, нюурай мылэ—хоёр дахинһаа ехээр, парфюмери—34 процентээр ехэ болоо. 1950 оной III кварталда 1949 оной III кварталтай сасуулбал велосипедууд-ыг худалдалга 40 процентээр, мотоциклинүүд—нэгэ хахад да-хинһаа ехээр, карманай ба гарай часы—10 процентээр, оёолой машинануудыг—40 процентээр, радиоприёмнигуудыг—27 процен-тээр ехэ болоо.

Колхозно рыногууд дээрэ хүдөө ажыхын продуктуудыг хүн зондо худалдалга нёдондо жэлтэй сасуулбал тэрээлэн ехэ болоо.

VII. ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ БА АЛБАХААГШАДАЙ ТООГОЙ БА АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫН УРГАЛТА

1950 оной III кварталда СССР-эй арадай ажахыда хүдэлмэри-шэдэй ба албахаагшадтай тоон 1949 оной III кварталда орхолоо хоёр миллион дүрбэн зуун мянган хүнөөр олон байгаа. Промышлен-ностыда, хүдөө ба ой модондой ажахыда, барилга ба транспорт дээрэ хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадтай тоо хоёр миллион шахуу хүнөөр ба хуралсалай, научно-шэнжэлэлгын болон эмнэлгын эмхи зургаа-нуудта—гурбан зуун мянган хүнөөр олон болоо.

III кварталда ремесленнэ, түмэр замай ба горно промышленна училищинуудыг дүүргээд, промышленностыда, барилга ба транспорт дээрэ хүдэлмэришээс 220 мянган залуу мэргэжэлтэй кадрнууд эль-гэгдээ.

1950 оной III кварталда промышленностыда ба барилга дээрэ ажалал бүтээсн саашанхи ургалта болоо.

Промышленностин олонхи халбаринууд 1950 оной III кварта-ла гүрэнэй түсөөбөр даалгагдаһан ажалал бүтээсн дээшлүүлхэ даалгаварын дүүргэһэн байна. Промышленностыда хүдэлмэришэдэй ажалал бүтээс 1949 оной III кварталтайхиноа 12 процентээр ехээр дээшлээ, тэрэ тоодо машина бүтээлгэдэ 20 процентээр, металлур-гическа промышленностыда 6 процентээр, нүүрхэнэй промышлен-ностыда 8-һаа дээшэ процентээр ургаа. Тэрэ үе соо барилга дээрэ хүдэлмэришэдэй ажалал бүтээс 8 процентээр ургалан байна.

VIII. КУЛЬТУРНА БАЙГУУЛГА БА ЭЛҮҮРЫЕ САХИЛГА

1950 ондо дээдэ хургуулинуудыг ба техникумүүдтэй, заочнонууд-ыг оруулалсан, 500 мянган залуу мэргэжэлтэд, тэрэ тоодо 236 мянган инженерүүд, техникууд, агрономууд, экономистнууд ба про-мышленностин, барилгын, транспортын, хүдөө ажыхын ба гүрэнэй аппарадтай бусад мэргэжэлтэд ба 264 мянган багшанар, врачууд ба культурын болон элүүрые сахилгын талаар бусад мэргэжэлтэд дүүр-гэжэ гараа.

Хуралсалай энэ жэлдэ дээдэ хургуулинуудта ба техникумүүдтэй, заочнонуудыг оруулалсан, 800 мянга шахуу хурагшад абтаа, тэрэ тоодо дээдэ хургуулинуудта 350 мянган хүн ба техникумүүдтэй 450 мянган хүн абтаа.

1950 оной 9 нара соо нёдондо жэлэй тэрэ үетэй сасуулбал но-муудай тираж 16 процентээр ехэ болоо.

1950 оной зунай үедэ 5 миллион үхибүүд ба эдиршүүл пионер-скэ лагеринуудта, хүүгэдэй санаториуудта, экскурсионно-турист-ска базинуудта амараа, хүүгэдэй салдуудтай, хүүгэдэй байшангууд-тай ба хүүгэдэй яслинуудтай хамта дачын газарнуудта зунай бүхы үе соо эмхитэйгээр гараа.

Санаториуудтай ба амаралтын гэрнүүдтэй сеть нилээд ехээр үргэгдэгдөө.

Энэ жэлэй III кварталда 15 миллион хүнүүд хадаа бүхы хүдэл-мэришэдтэй ба албахаагшадта салын хүлэһэн түлбэртэйгөөр жэл бүри ологтодого ээлжээтэ амарлануудыг эдэлһэн байна.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтай коллектив нутагай Со-вехүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлэй үедэ агитационно-нийтын ху-далмэришэ ехэ өлбөхтэйгээр хабаадана. Энэхэл агитколлектив 60 гаран агит-торнуудтаа бүрлэнэ. Агитаторнуудай семинар ба инструктаж тэндэ хоёонг үнгэрэгдэжэ байдаг. Зураг дээрэ: институтай партийна бюорогой секретарь, агитколлективай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ю. Скрипченко агитаторнуудай учир-тогуудта гарахаһаахыг урид тэднээрэгэ инструктаж үргэжэ байна. М. Минеевэй фото.

Хунгуулиин кампанийн үедэ манай парторганизацинуудай зорилгонууд

Нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулиин кампаний болбол ма-най Хорин аймагай ажалшадэй политическэ ба ажалал тон ехэ дэбжэлтэ үүсхэбэ.

1947 ондо нютагай Сөвөдүүдтэ хунгалтануудта хойшо үнгэрхэн гурбан жэлэй турша соо манай Хорин аймагай ажал-шад ажахын ба культурна бай-гуулаалтын талаар нилээд ехээр амжалтануудыг туйлаа. Аймаг дотор адуу мориной тоо толгой—32 процент, эбэртэ бодо малай—34 процент, хони ба ямаадай—53 процент олошооро. Мүн энэ үе соо хара таряанай тарилгын талмай 6,5 дахин, шенинсын тал-май—1,8 дахин нэмээ.

Агууехэ Октябрыска револю-циин 33 жэлэй ойн ба нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгалтанууд-дай хүндэлэлдэ аймагай колхоз-нигуудай ба хүдэлмэришэдэй со-циалистическэ мүрхсөөн мүнөө гэгдэжэ байна. Колхозно ба сов-хозно нийтын ашаг шэмэтэ мала-жалыг хүгжөөх гурбан жэлэй түсэбтэй болзорһоо урид дүүргэ-хыг ба үлүүлэн дүүргэхыг эр-мэлзэн, манай колхознигууд то-дорхой уялануудыг абтаа. Ай-магай модо бэлдхэлэй участогууд-дай хүдэлмэришэд жэлэйхнээ түс-сэбтэй болзорһоо урид дүүргэ-хыг, жэлэй дүүртэр түсэбтэй га-дуур 70 мянган кубометр модо Эхэ орондоо үтээх уялга абаа.

Нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлэй хүдэл-мэри манай аймаг дотор мүнөө үргэн дайсагшадтайгаар ябуулагда-жа эхилбэ.

Нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгалтанууд тухай РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Сове-дүүдэй Президиумүүдэй Указууд-дай толилогдоһонхоо хойшо ай-магай бүхы хүн зондой дунда аг-итационно-ойлгууламжын хүдэл-мэри идайн үндэр хэмжээндэ ябуулхын тула ВКП(б)-гэй Хорин айком ехээр анхаралаа татина.

Октябрийн эхэндэ партиин ай-ком хадаа партийна эхин орга-низацинуудай секретариатуудтай тусгаар зүблөө хэжэ, тэндэ ВКП(б)-гэй айкомой нэгдэлхэ сек-ретарь нүхэр Болдохонов «Нюта-гай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгал-тануудта бэлдхэлэй үедэ ябуу-лагдаха нийтэ-политическэ хүдэл-мэрин талаар аймагай партийна организацин зорилгонууд» гэнэ асуудалаар элидхэл хэлээ. Агитационно-ойлгууламжын ба нийтэ-политическэ хүдэлмэриг хунгалтадай дунда үргэнээр эм-хидхэжэ талаар партийна органи-зацинуудай секретариууд тэрэ зүблөөн дээрэ тусхай заабаринууд-ыг абтаһан байна.

Агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрин ябаса хадаа агита-торнуудай дүй дүршлөө ба тэднээр теоретическэ бэлдхэлэй хэм-жээндэ дундажа байһан ушар-һаа, партиин айком хадаа агита-торнуудыг шэлэн ололгодо, лек-торнуудыг ба элидхэлшэдтэй то-миллолгодо тон нарыар хандадаг байна. Мүнөө хунгуулиин кампа-нийн түрүүшын үдэрнүүдтэй эхлэ-хэн хунгалтадай дунда лекцинууд-ыг ба элидхэлшэдтэй уншахын тулада партино-советскэ эдэбхи-тэдэй ба хүдөөгэй интеллигенциин дундаһаа 7 штатнабэшэ лектор-нууд, 50 элидхэлшэд партиин ай-комой бюро дээрэ баталагдаба.

Тэднээр «Коммунизмын агууехэ барилганууд», «Сөвөдүүд болбол СССР-эй политическэ үндэһэ хуу-ри», «Советскэ хунгуулиин систе-мэ дэлхэй дээрэ эгзэн демократи-ческэ системэ мүнэ гэнэ ба бу-сад төмөрүүдээр лекцинуудыг Со-лон элидхэлшэдтэй колхозуудай

фермэнүүд, бригаданууд, түрүү-нүүд дээгүүр хэжэ юм. Мүнөө аймаг дотор 33 агитпунк-тууд байгуулагданхай. Тэднэ нине хүтэлбэрилэгшэдөөр агитпун-ктууд олноо хүдэлмэрин талаар эгзэн дүй дүршэлтэй партина 26 гү-шүүд ба 7 комсомолцууд шэлэн олодо. Мүнөө эдэ агитпунк-туудай олонхын гоёон шимэ-дэнхэй ба хунгалтануудта хэрэ-лэгдэхэ литератураар хангагда-хай байна.

Партийна эхин организацин бө-хэндэ агитаторнуудай семина-нууд үнгэргэгдөө. Мүнөө 502 агит-аторнууд аймагай бүхы колхоз-зуудай ба предпритиуудай ажа-лшадтай дунда РСФСР-эй ба БМАССР-эй нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгалтанууд тухай дүр-римүүдээр хөөрөлдөөнүүдтэй гэг-дэжэ эхилээ. Тэднэй оло-хын хайн дүй дүршэлтэй Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд нүхэд Базаров, Дондокова, Джи-жива, Лениней нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд нүхэд Гав-рилов, Дымбрылова, Хандагай-леспромхозой агитаторнууд Ринчинов, Очиров, Монич ба бу-сад хунгалтадай дунда хөөрө-дөөнүүдтэй илангага ойлгосон хайнаар үнгэргэгдэ. Тэднээр ямар-шэ төмөр хөөрөлдөөнүүдтэй хэдээ арад зондой эл жаргал-тулөө, Эхэ оройнойгоо сааша даа хүгжэхын түлөө болшоно-стскэ партиин, Советскэ Пра-вительствын ба нүхэр Сталийн үр-гэлжын анхарал ба оролдого гаргалгагэ хунгалтадай нутаг ажабайдалтай тодо һонор жэ-шүүд дээрэ харуулаа.

Нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлэй үе-дэ агитационно-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри аймаг доторхи культурно-гэгээр-лэй эмхи зургаанууд: клубууд, библиотекнууд, уншалгын бай-шангууд элбхитэйгээр хабаадан Жэшээлхэдэ, Нарынскэ ба Хийн-гайн лесосуучастогуудай дэргэдэ профсоюзна клубууд хадаа хун-гуулиин кампанийн үедэ ябуула-гдаха культурна гэгээрэлэй тус-мэрин түсэбүүдтэй табиһан Гадна, тэрэ клубууд хадаа Могойто, Бага-Тарбагатай ба бу-сда холын участогуудта зорюула-һан хэдэн нүүдэл библиотекнууд-ыг эмхидхээ. Эдэ библиотекнууд-тэй хунгалтанууд тухай хайшан-дуралдаһан литературын сүлжэ-табигданхай. Эдэ мэтэ жэшээ-мүн ондоохыг газарнуудта та-биһан. Тийхэ зуура, зарим колхоз-ууд дээрэ РСФСР-эй БМАССР-эй Конституцинууд агитаторнуудта хэрэглэгдэхэ ба-сад номууд тон үсөөн.

Зарим партийна эхин органи-зацинуудай секретариууд агита-торнуудай хүдэлмэриг хайн эмхидхэгтэй, тэднээртэ сүлжэ-хын тулаламжа хургалтанууд байна. Бүхы дутуу дундаһан нарын үдэрнүүдтэй сүм усдаһан ёһотойбди.

Нютагай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлэй үе-дэ хонор ерэхэ бүри улам үргэлжэ-хэн хунгалтадай дунда ябуулагда-хын нийтэ-политическэ ба агита-ционно-ойлгууламжын хүдэлмэ-рин партийна организаци бүхын ба тэрэ толгойлох, ажахын хала кампанинуудыг амжалта-гаар дүүргэгдэхэ ажалшадтэй сүүлэх ёһотой.

П. ВАНЧИКОВ. — ВКП(б)-гэй Хорин айкомой секретарь.

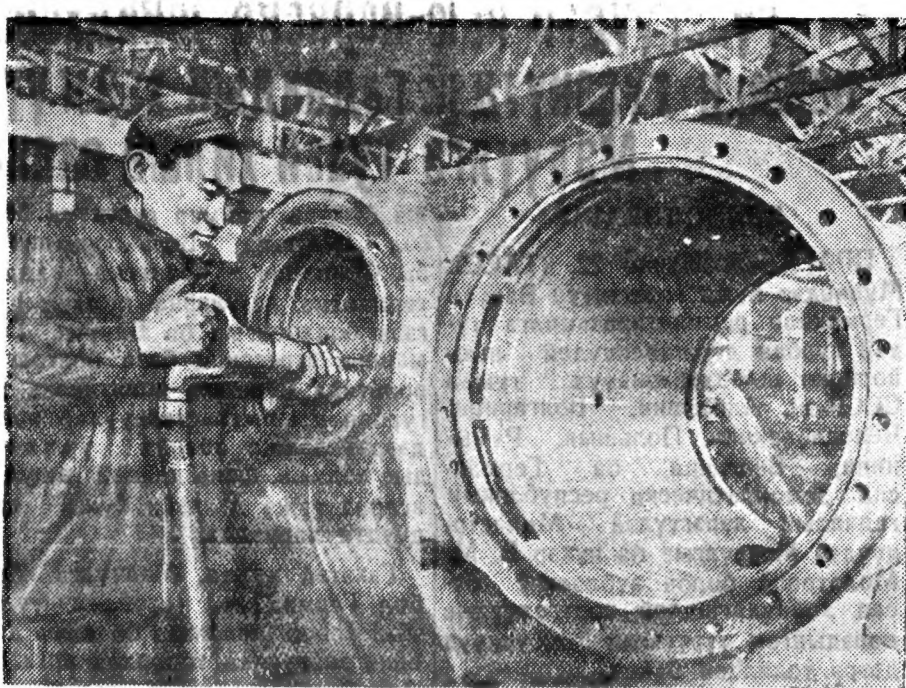
НЮТАГАЙ СОВЕДУУДТЭ ХУНГАХА ХУНГАЛТАНУУДАТЭ БЭЛЭДХЭЛ Агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна

Хууны мяханай совхозой
уулиа организаци нютагай Со-
ветууд хуунга хуунгалтанууды
түргэх тухай РСФСР-эй ба
МАССР-эй Верховно Советуудэй
мандуудэй Указуудай гаран
уу агитколлективизингээ саста-
нэмээн, тингээд агитатор-
ды үйлдбэрингөө нэлбэри-
гдэ зүбөөр хууаарлан таби-
га ба 10-10 айлууды даамга-
лгээн байха юм. Агитколлек-
тив составта хамта 47 хүн оро-
лэднэй дунда багшанэр, ху-
аажан мэрэгжэлтэ олон.
Агитаторнуудай семинарай үү-
дэднэр хуунгалтанууд ту-
дирмы ба СССР-эй Консти-
туци хуунгашад дунда тайл-
гэж, манай оронэй уласхоо-
лн ба дотоодын бейдал тухай
мэдлүүдэ үнэгэргэжэ эки-
Зарим агитаторнууд 3—4
мэдлүүдэ хуунгашад
үнэгэргэжэ байна. Агитатор-
укоммунистууд Бата Цыби-
А. Яковлев гэгшэд эрхим нэй-
р хүдэлмэрилнэ.

Хууны мяханай совхозой
уулиа организаци нютагай Со-
ветууд хуунга хуунгалтанууды
түргэх тухай РСФСР-эй ба
МАССР-эй Верховно Советуудэй
мандуудэй Указуудай гаран
уу агитколлективизингээ саста-
нэмээн, тингээд агитатор-
ды үйлдбэрингөө нэлбэри-
гдэ зүбөөр хууаарлан таби-
га ба 10-10 айлууды даамга-
лгээн байха юм. Агитколлек-
тив составта хамта 47 хүн оро-
лэднэй дунда багшанэр, ху-
аажан мэрэгжэлтэ олон.
Агитаторнуудай семинарай үү-
дэднэр хуунгалтанууд ту-
дирмы ба СССР-эй Консти-
туци хуунгашад дунда тайл-
гэж, манай оронэй уласхоо-
лн ба дотоодын бейдал тухай
мэдлүүдэ үнэгэргэжэ эки-
Зарим агитаторнууд 3—4
мэдлүүдэ хуунгашад
үнэгэргэжэ байна. Агитатор-
укоммунистууд Бата Цыби-
А. Яковлев гэгшэд эрхим нэй-
р хүдэлмэрилнэ.

Хууны мяханай совхозой
уулиа организаци нютагай Со-
ветууд хуунга хуунгалтанууды
түргэх тухай РСФСР-эй ба
МАССР-эй Верховно Советуудэй
мандуудэй Указуудай гаран
уу агитколлективизингээ саста-
нэмээн, тингээд агитатор-
ды үйлдбэрингөө нэлбэри-
гдэ зүбөөр хууаарлан таби-
га ба 10-10 айлууды даамга-
лгээн байха юм. Агитколлек-
тив составта хамта 47 хүн оро-
лэднэй дунда багшанэр, ху-
аажан мэрэгжэлтэ олон.
Агитаторнуудай семинарай үү-
дэднэр хуунгалтанууд ту-
дирмы ба СССР-эй Консти-
туци хуунгашад дунда тайл-
гэж, манай оронэй уласхоо-
лн ба дотоодын бейдал тухай
мэдлүүдэ үнэгэргэжэ эки-
Зарим агитаторнууд 3—4
мэдлүүдэ хуунгашад
үнэгэргэжэ байна. Агитатор-
укоммунистууд Бата Цыби-
А. Яковлев гэгшэд эрхим нэй-
р хүдэлмэрилнэ.

Октябриин урда тээхи мурьсөөн

Ленинэй орленто паровозо-вагонно
заводой бүхи пехүүдээр Октябриин ур-
да тээхи социалистическэ мурьсөөн
бүхи хүдэлмэришэд абанан уяагаа
бозорхоон урил дүүргэхын түлөө
тэмсээнэ. Тээхэр түсэбнөө галур
гурбан паровоз заабаарилгааа гар-
гажа, түүхэтэ ойе угтахань. Зураг дээр: механическа пехим пиллдровэ
участогай сасарь Ганжур Балмаев гэгшэ ажал дээрэ байна. Тэрэ хадаа
үдэрэйнгөө нормые 270 процент хүрээр дүүргэвэ.

М. Минеевэй фото.

Стахановскаар ажалланад

Агууехэ Октябриин 33 жэлэй
ойн хүндэллэд дэлгэрэн соци-
алистическэ мурьсөөндэ ороходоо
абанан уялгануудаа хаха сар
соон дүүргэхын түлөө Хорин
леспромхозой модошод эршэтэй
шангаар тэмсэгэ байнал. Мурь-
сэгшэд тээ улам олошорно.

Тус коллективэй гэгшүүд жэ-
лэйнгээ даалгабарине Сталинска
Конституциин үдэртэ дүүргэхнээ
гадна, түсэбэй дээдэ тээ 20 мян-
ган кубометр эрхим шанартай мо-
до шэнэ барилгануудта угэхыч
түлөө, 200 мянган түхэргү гүрэнэй
мунгэ арбилхын түлөө стаханов-
скаар ажаллажа байна. Үргэнөөр
дэлгэрхэн мурьсөөндэ Зүүн-Ху-
райн модолбэлдхэлэй участкай
хүдэлмэришэд түрүүлжэ ябана.
Участогай начальник нүхэр Иг-
натев, технорук нүхэр Карелин,
группарторг нүхэр Холмогоров

гэгшэд өөлөөдөө үдэр бүрингөө
даалгабарине холо үлүүлэн дүүргэ-
нэд.

Түрүү сэргэдэ гарахан Зүүн-
Хуурайн модошодто гурбадахи
квартирай хүдэлмэрин дүнгөөр
леспромхозой дирекциин, проффор-
ганизациин ба партбюрогой дам-
жуулгын Улаан туг наяхан ба-
роулагдаба.

Стахановска ажалаараа суутай
болоһон шофер В. Иванов, мото-
рист А. Коновалов, кузнец Л. Плато-
н, модо таллуулагшад Н. Якин,
Г. Дугаров болон бусад үнэтэ
шангуудта хүртэнхэй. Эднэр үдэр-
эйнгөө даалгабарине 180—200
процент хүрээр дүүргэжэ, бүг-
дэндэ эрхим жэшээ харуулжа
ябанад.

Б. Намжилон.

Модошод хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ

— Советскэ хүнүүд али нэгэн
амжалтанууды туйлажа, револю-
ционно найдэрнууды угтадаг
заншалтай, — гэжэ Хандагайн
леспромхоздо хүдэлмэрилдэг ком-
мунист-модошон Л. Г. Поплевин
тээ мэндэ болоһон митинг дээрэ
мэдүүлэн юм.

Стахановска нүхэр Поплевин
участогы даагаар томилогдон
хуу. Мүнөө энэ нүхэр үдэрэйнгөө
даалгабарине холодоо үлүүлэн
дүүргэхэ ябалады туйлахын зо-
рилгоор ехээн эмхидхэлэй хүдэл-
мэри хэнэ. Тинн, коллективэйнгээ
бүхи гэгшүүды эршэтэ ажалда

зоригжуулан, энэ патриот Октя-
бриин 33 жэлэй ойдо түсэбнөө га-
дуур 33 мянган кубометр эрхим
шанартай барилгын модо Эхэ
орондоо үгэхэ гэжэ хамтын хүсые
толгойлжо ябана.

Тус участкай модошод бүхи
хүсээ элүүлэн хүдэлмэрилхэ-
нэйнгөө ашаар жэлэйнгээ түсэбнэ
шөө октябриин 9-дс хүд дүүргэ.
Энэ коллективэй абанан уяагаа
нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын
лабтай.

Ив. Борисов.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД! МАЛДАА ДУЛААН БАЙРА ТҮХЭЭРЭЭ ГҮТ? Дутуунуудаа дары усадхаха

Зэдын аймагай Лениний нэрэм-
жэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ
бэлдхэллэ эршэмтэйгээр ябуулжа
байна. 7—7 хүнүүдтэй барилгын гур-
бан бригада богонихон болзор соо
600 толгойн багтаамжатай хонь-
ной байра, мүн тугалай байра ба-
рыа. Мүнөө тэднэр Намак гэжэ
газарта хүрэй байра бариха дүүр-
гүүтэй байна. Гадна, малшадтай
байха гэрнүүд заабаарилгадажа
дүүрэхэ дүтлөө.

Малай байранууды хэблэн за-
набарилга, тэданин наг шэбхэ-
нээн сэрбэллэгэ ба бусад хүдэл-
мэринүүды колхозой малшад
шамдуу ябуулжа байна. Нэмэлтэ
тэжээл бэлдхэлгэдэ колхозой мал-
шад хүшэн залуугүй хабаадажа,
полинууд дээрнээ голоомо ба ми-
хинээ суглуулан хүрилнэ.

Гэхэтэй хамта, Зэдын аймагай
зарим колхозууд малай үбэлжэл-
гэдэ бэлдхэлгээр эхэ дутагдай-
нуудтай байна. Доржи Банзаровай
нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ үбэ-
лэе ямаршэ бэлдхэлгүгөөр уг-
таа нэн. Тинмээхэ малын олоороо
турахан ба үхэнэн байгаа. Тээд,
энэ колхозой хүтэлбэрилгэшэд үнэ-
гэршэ жэлэй алдуунаа ямаршэ
хургаал абаагүй, тэрэ алдуугаа
мүнөө дахин дабтажа байна.

Мүнөө жэлэй зоотехническэ ба-
рилгын түсэбнэ энэ колхоз талай-
дуулаа. Малай нэгшэе байра эндэ
баригдаагүй. Малай үбэлжэлгэдэ
бэлдхэллэе үнн хада гүйсэд дүүр-
гэд байхаар арга боломжонуудтай
байлан аад, харин мүнөө хүрэтэр
энэ хүдэлмэринэ эхилээдгүй. Шу-

луунай Хаяа гэжэ газарта хонингой
байра бариха тухай хоёр жэлдэ
хоолон хөөрлөө хээ. Хонингойн
Син байгаа байранууд хэблэгдээ-
гүй ба заагдаагүй, хуушан наг
шэбхэнээ сэрбэллэгдээгүй зандаа.
Иймэ байдлаар болобошье, фер-
мые даагша нүхэр Түмүрөө энэ
шухала хэрэгтэ ямаршэ анхарал
табнагүй.

Нүнэй товарна фермэ мүн нимэ
байдалтай. Фермые даагша нүхэр
Дашинжаповай тусаалта ажалдаа
хайша хэрэгээр хандаһан дээр-
нээн тус фермэ үбэлжэлгэдэ бэ-
лэдхэлэй хүдэлмэринэ талддуул-
ба. Байранууды хэблэн зааба-
рилга хүдэлмэри бүри хэгдэнзгүй.
Тэрэһнээ байтагай малай үбэл-
жэлгэдэ бэлдхэлэй хүдэлмэринүүд
мүнөө болотор хараалагдаагүй.
Мүн Закаменайхидэй үүсхэл тухай
малшад мэдэнзгүй. Тэжээл бэлд-
хэлэй түсэбнэ оройдоо 25 процент
дүүргэһэн аад, энэ хүдэлмэринэ
үнн заяанда боллоулан байха юм.
Гадна, 36 гектар полиин голоомо
суглуулажа абаад, бэшэ участогуу-
дайхинеэ орхижорхё. Хүсэ ша-
далаар бага, туранхай малуудын
илгадажа, тайн харууна тэжээлдэ
«сигдаагүй».

Үбэлэй хүйтэн ойртоо. Иймэ ав-
дагай зайдан байдалтайгаар үбэ-
лэе утжа ябашье болохогүй.
Эдэ бүхи дутуу дунданууды түр-
гэнөөр усадхалга хадаа партийна
организациин ба колхозой хүтэл-
бэрилгэшэдэй эгээн түрүүшын зо-
рилго мүн.

Н. Хазасаев.

Хоёр ондоо жэшээ

Зайнграйн аймагай Тельманэй ба
Сталинэй нэрэмжэтэ колхозууд
адуу мал үсхэбэрилхэ түсэбүүдээ
дүүргэд, малай үбэлжэлгэдэ хүсэд
бэлэн болохой. Эдэ колхозууд
малдаа бардам хүрэхэ үбнэ тэ-
жээл бэлдхээ. Малай байранууды
дүүрэхэ шэнээр барилга ба хуушан
буусанууды заабаарилжа дүүргэ-
һэн байна. Мүн малшадтай байха
гэрнүүды бултын бэлэн болго-
хой.

Гэгшэе, малайгаа үбэлжэлгэдэ
мугаар бэлдхэлгэ колхозууд
би. Жэшэе, «Красный охотник»
колхоз (түрүүлгэшэ нүхэр Ми-
хайлов) малай үбэлжэлгэдэ тон
мугаар бэлдхэлжэ байна. Энэ
колхоз жэлнээ жэлдэ үбнэ тэжээ-
лээр дутагдайтай байдаг. Тинмээхэ
малуудын олоороо турадаг ба

үхэлдэ байна. Мүн мүнөөшье жэлдэ
колхозой малые хүсэд ханга-
хаар үбнэ тэжээл бэлдхэлгэдэгүй.
Нолоомо, михинэ мэтын нэмэлтэ
тэжээл суглуулажа абахын ороидо,
харин юушье хэнзгүй, голоомоёо
поли дээрэ саһанда даруулжа
байна. Гадна, энэ колхоз малай
үбэлэй байранууды «элзшгүй»
мугаар бэлдхэлжэ байна. Малай
нэгшэе байра муртэйгөөр зааба-
рилгадаагүй, үбэлэй буусануудта
үбнэ тэжээл шэрэгдэжэ эхилдгээ-
гүй байһаар. Иймэ задалтай зайдан
байдлааргаар энэ колхоз үбэлэй
хүйтэннэе утжажа байна. Колхозой
хүтэлбэрилгэшэд энэ шухала асуу-
далда эхэлэн анхарал табижа, ма-
лай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэй дутуу
дунданууды дары усадхаха зо-
рилготой.

П. Леушина.

Гэхайнууды амжалтатыйгаар үсхэбэрилнэ

Хорин аймагай Анагай сомо-
ной Ждановай нэрэмжэтэ хүдөө
ажахын артелиин гэгшүүн Дамба
Ванзатовай бүлэ гэхайн товарна
фермэдэ хүдэлмэрилхэдөө ехээн
оролдолоо гаргаһанай ашаар га-
хай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб
үлүүлэн дүүргэбэ. Тус бүлэнхид
мүнөө жэлдэ 55 толгой гахай үс-

хэбэрилхэ түсэбтэй байгаа Наа,
гахайн түлүүдэе хайнаар абажа,
гахайнуудаа 75 толгой болгоо.
Мүнөө нүхэр Ванзатовай бүлэ
гахайнуудайгаа үсхэбэллэе жэ-
шээтэ хайнаар үнэгэргэхын түлөө
эсэшгүйгөөр оролдожо байна.

Д. Жамсуев.

КРИТИКЭ БА БИБЛИОГРАФИ

Гүнзэгы патриотическа зохёол

(Зоя Шура хоёр
тухай повесть)

сугтань хаража байһандал болооб.
Любовь Тимофеевна Космо-
демьянская болбол энэ номые
юундэ бэшһэн тухайгаа ном соо-
гоо хэлэжэ үгэнэ. 1949 оной ап-
рельд Л. Т. Косдемьянская эб
найрамдалай тала баригшадтай
Бүхэдэлхэйн конгрессэтэ советскэ
арадай түлөөлэгшөөр элгэгдлэ-
һэн байгаа. Тэндэ олон гүрэнүүдэй
делегатуудай үгэ хэлэхые дуулаа.
Тэднэр шэнэ дай үүдэгшэдтэ
эсэргүүтэ тэмсэл абуулжа байгаа
арюун бололгой, сэрбэ сэлдэ-
хэлтэй олон миллион ажалла-
ша арайдай түлөөлэгшэд юм.
Тэндэ Л. Т. Косдемьянская
кайгажэ ханаа нэн: «Манай
хүүгэдэй шунан дэмы талаар адха-
раа гэшэе аал? Угы! Манай хүүгэ-
дэй наһаар, үншэрхэн ажынэрэй ба
хүүгэдэй нүдэнэй нөлбонхой сэн-
гээр олоһон эб найрамдал баһа
дахин хара наһаатанаар эблэгдэ-
хын гэшэе аал? Угы!». Мүн Любовь
Тимофеевна ингэжэ шиндэ нэн:
«Би өөрынгөө хубитые энэ агууехэ
хэрэгтэ оруулжа шадаха. Би
өөрынгөө хүүгэд тухай хөөрхөб.
Зол жаргалай, баяр баясхангай,
амгалан ажалай тулада түрэн,
ургаһан аад, өөрынгөө арайдай бээ
даанхай байдалые, эрхэ сүлөө, эн-
хэ жаргалые ба ажалые хамгаал-
жа, фашизмда эсэргүүтэ тэмсэлнэ
тэмсэлдэ наһа бараһан хүүгэдэй-
нээ тухай хөөрхөб».

ба бээ даанхай байдалда хураһан
байгаа. Түрэлхидыншье, хургуулин-
шье хадаа хани барисае болон нү-
хэдэй ёһонхой харилсан туһалсал-
гые мэдэрхэ ябадалда тэднэне хү-
мүүжүүлээ. Тэднэр номдоо най-
наар хурадаг, нүхэлтөө туһалдаг
байгаа. Тэднэр эжынгээ ажал
хүндэлдэг, өөртөн туһалдаг нэн.
Зоя днвнигтээ өөрынгөө нанал
бодол, уншаһан номууд, нүхэлүүд
тухайгаа бэшэдэг байгаа. Хэблэ-
һээ гараһан шэнэ ном бүхэн Кос-
демьянсканатай бүлэдэ ехэ
баяртайгаар угтадаг нэн. Па-
вел Корчагин, Тимур, челюскине-
үүд ба герой-летчиүүд тэднэр
төн дуратай геройнуудын нэн.

Ленинско—Сталинска комсомо-
лой зэргэдэ Зоя түрүүлэн ороһон
байгаа. Өөрынгөө наһанай энэ
баярта ба хүндэтэ событида бэлд-
хээ үдөөд Зоя ВЛКСМ-эй III
съезд дээрэ В. И. Ленинэй хэлэһэн
үгые сээжэлдэн, нүхэр Сталинэй
зохёолнууды, Конституцие, Анд-
ри Барбюсай «Сталин» гэжэ номые
уншаһан байгаа. Уланшөгү Зоя
группиргоор хуунгадаба. Энэ үр-
гээ Зоя эрхимээр дүүргэдэг, бэшэ
нүхэлтөө жэшээ харуулдаг нэн.
Зоя комсомолцуудта хамта
Старопетровско проездын нэгэ гэр-
тэ ажаһуудаг бэшгэ мэдэхгүй эхэ-
нэрүүдые үзэг бэшгэтэ хурааһа нэн.
Эгшээтэ хамта тэрэнэй дүү
хүбүүн Шура урлаһан байгаа. 1940
ондо, 15 наһатайдаа, Шура комсо-
молдо оробо. Зоя ба Шурын хү-
мүүжүүлгэдэ ямар юумен тон шинд-
хэхи удхатай байгаа? Энэ асуу-
далда зохёолшо ингэжэ харюусаа:
«Эхэ оромнай бэхмэжэ», томо
барилганууды бодхожо, улам бүри

ургажа байгаа, тэрэнэтэй хамта
Зоя Шура хоёр—минн хараад бай-
гаашад бэшэ, харин тойроод боло-
жо байһан бүхи юумендэ элэбхи-
тэйгээр хабаадагшад — ургалсаа.
Шэнээр барилдаһан завод, советскэ
эрдэмтэй зорингой наһамжа,
улаасхоорондын конкурсно-советскэ
хүжмэшөөдэй туһалһан амжалта-
нууд—эдэ бүгэдэ тэднэй ажабай-
далай нэгэ хубинь ба хуби заяан-
наань наһашагүй байгаа. Эдэ бүгэ-
дэ минн хүүгэдтэ дүтэ байгаа, эдэ
бүгэдэд тэднэр үнэн зүрхнөө
хандадаг ба хургуулидаашье, гэр-
тэшье байхалаа энээнэ зүбшэн
хэлсэдэг, энээн тухай дахин дахин
бодожо үздэг, энээнээрэ хүмүү-
жүүлэгдэдэг байгаа».

1941 оной июньда Зоя Шура
хоёр Москва городой 201-хи дунда
хургуулин 9 классы дүүргэбэ.
Июниин 21-дэ хургуулидаһан хура-
салай жэлэй дүүрэнэтэй дашарам-
дуулагдаһан вечер үнгэрлөө нэн.
Шура Зоя хоёр эрхэ жэлдэ ху-
ргуулиа дүүргэхэ байгаа.
Июниин 22-ой үлгөөгүүр радио
дэйн тухай хүндэ мэдээсэл асар-
ба. Эхэ орондоннай гитлеровскэ
бузгайдууд довтолжо оробо. Тинн
Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо
хамгаалалгын дайн эхилээ нэн.
Нүхэр Сталин 1941 оной июлиин
3-дэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо би
хүсээ дайсанын дараха хэрэгтэ
үгэхыне бүхи советскэ арадаа
уряалаһа байгаа.

—Энэ үдэ манай бүхи ажабай-
дал ондоогоор ябаха ёһотой,—гэ-
жэ Зоя хэлэ нэн. Ехэ наһатай-
шуул фронт ошобод. Социализмын
орон нэгэ дайшалхы лагерь болоо.
Ленинско—Сталинска комсомолоор
хүмүүжүүлэгдэн, социалистическэ
обществын гэгшүүд—Шура Зоя
хоёр, Эсэгэ ороноо хамгаалгын хэр-
рэгэй хажуу тээ байгаагүй нэн. Зоя
эжытээ сэргээшдэй хубсаһа одоог,
ургаса хураагдаа хабаадалсадаг
байгаа. Тэрэнэй хүүлээр Зоя за-

водто хүдлөө. Тингээд Зоя немец-
кэ фашизмда эсэргүүтэ тэмсэлдэ ха-
баадалсахын тулада дайсанай ара-
талада, партизанска отрядта ком-
сомолой горкоммоор элгэгдлэһэн
байгаа».

Косдемьянсканатай багахан
бүлэ Зояһоо бэшгэ хүлээдэг болоо
нэн. Ноябриин 17-до ганса бэшгэ
эрбэб. Тэндэн «даалгабарингаа бу-
сахалаа гартэ эрхэбэ» гэһэн бай-
ба. Ноябрь декабры үнгэрбэ. Январь
дүүрэхэ болобо, бэшгэ эрбэбгүй.
1942 оной январин 27-до «Прав-
дада» Тая партизанскы баатарлыг
ябалал тухай военнэ корреспондент
П. Лидовой статья гараба. Энэ Зоя
Косдемьянская тухай байгаа
нэн... удаан Л. Т. Косдемьян-
ская, Зоятой нэгэ отрядта суг-
таа дайладалһан партизанка
Клава дайсанай ара талада бай-
һан партизануудта Маковскийя
шүлгые Зояын уншаһан тухай
бэшэ нэн:

Би мэдэнэб —
город
Би болохол,
Би мэдэнэб —
сад сээглэхэл
советскэ орондо
нимэ
хүнүүдэй
байхала!

Өөрынгөө арадай илалтада нимэ
халуун этиглэтгээр Зоя коман-
дованингаа даалгабаре дүүргэ-
хээ хүлүшынхнээ ошоо нэн...
Удангүй Шура Ульяновска тан-
кова училищада найдуураараа
ошожо, тэрэнээ дүүргэд, немецкэ
фашистуудтаа эгэшынгээ түлөө
үнөөгөө абахын тулада баатар
зоригтойгоор байлдажа ороһон
байгаа.

197-хи немецкэ пехотной диви-
зиин үлгэдлүүдэе үгы хэлгэдэ
Шура нүхэлтээ хамта хабаадал-
саа. Фашистка офицерүүд
ба солдадууд 1941 оной ноярьда
Петричево тосхондо Зояе зэрли-

гээр зобоожо алаа. Илалтын үдэр-
рэй дүтэлжэ байха үдэ, Кенг-
сбергтээ баруулжаа, Фирбулен-
круг гэжэ нууриной түлөө, 1945
оной апрелиин 14-дэ болоһон
байлдаанда ахалдажа лейтенант
Александр Косдемьянский ге-
ройн үхлөөр наһа бараа. Тэрэн-
дэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ-
зэргэ олгодоо.

Советскэ Союзай Геройнууд Зоя
ба Шурын нэрэнүүд баатар зори-
гой ба эрхэмтэй, Эхэ орондо, түр-
лэ аралдаа, Ленин — Сталинэй
партида өөрынгөө ами наһые хай-
ралангүй үгэлгын нур түлээ бо-
лоо. Энэ ном соо советскэ хүтүүд
Л. Т. Косдемьянскаяда эль-
гэһэн бэшгүүд ба фотоаграфи-
нууд оруулагдаа. Тэднэр өөл-
дүүд бэшгэтэ залуу героинуудай
баатар ябалады наһааһан ту-
хайгаа бэшэ. Энэ патриотическа
номой хүмүүжүүлхы удхын ай-
хастар ехэ. Залуушуушье, наһа-
тайшуушье энэ номые ехэ хонир-
хтойгоор уншаха байна. СССР-
эй ардадуудта ба бусад олон гүр-
нүүдэй хэлэн дээрэ энэ номой ор-
шуулагдаһан лабтай. Энээннэе
Хятадай, Корейн, Вьетнамай,
Монголой ба арадай демократи-
ческа бусад гүрэнүүдэй эрхим хү-
бүүд басагад сэлхэлээ хүдэлгэн
уншаха байна. Энэ повестине үн-
шаһан хүн бүхэн номой түгээхэлдэ
бэшгэлдэн «Би эб найрамдал
хамгаалхын түлөө юу хэрэгбэ?»,
гэһэн асуудалые бодожо үзэхэ
байна.

Бурят-Монголой залуу үетэн —
хүүгэд, эдиршүүл—энэ гайхамшаг-
та повестине тон ехэ хонирхол-
тойгоор уншажа, үнлэр сэглэлтэ
үгэнэ.

Д. Улымжиев.

„БУРЯТ-МОНГОЛЫ ҮНЭН“
3. 1950 оной октябриин 25.

